

Effects of Learning Strategies Instruction on Learning Achievement, Attitudes and Satisfactions of First-Year Undergraduate Students.

Theeraphong Kaenin

Ph.D.(Curriculum and Instruction),Assistant Professor,
Department of Education, Faculty of Education
Prince of Songkla University

Abstract

The purposes of this research were to compare the learning achievement, attitude towards instructions and satisfaction with instructions of the students being instructed learning strategies and the lecture method. The subjects were 48 first-year undergraduate students, majoring in Elementary Education in the second semester of the academic year 2002. The subjects were assigned randomly to the experimental and the control groups each had 24 students. The research instruments were learning achievement test, attitude scales and satisfaction scales. The t-test was used in data analysis. The findings were as follows:

1. The learning achievement of the students being instructed learning strategies was significantly higher than the lecture method at the .05 level.
2. The attitude towards instruction of the students being instructed learning strategies was significantly higher than the lecture method at the .01 level.
3. The satisfaction with instruction of the students being instructed learning strategies was significantly higher than the lecture method at the .001 level.

Keywords : attitudes, learning achievement, learning strategies instruction, satisfactions, undergraduate students

ผลของการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติ และความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1

ธีรพงศ์ แก่นอินทร์

ค.ค.(หลักสูตรและการสอน), ผู้ช่วยศาสตราจารย์

ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติ และความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนักศึกษาที่ได้รับการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้กับนักศึกษาที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบบรรยาย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิชาเอกประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 48 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดเจตคติต่อการเรียนการสอน และแบบวัดความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ได้รับการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้สูงกว่าการสอนด้วยวิธีสอนแบบบรรยายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. เจตคติต่อการเรียนการสอนของนักศึกษาที่ได้รับการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้สูงกว่าการสอนด้วยวิธีสอนแบบบรรยายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนักศึกษาที่ได้รับการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้สูงกว่าการสอนด้วยวิธีสอนแบบบรรยายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

คำสำคัญ : การสอนกลยุทธ์การเรียนรู้, ความพึงพอใจ, เจตคติ, นักศึกษาระดับปริญญาตรี, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

บทนำ

ในทางทฤษฎีการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้ให้นักศึกษามีเป้าประสงค์เพื่อช่วยเหลือนักศึกษาให้ตระหนักถึงการคิดและการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งจะส่งผลให้นักศึกษาสามารถควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง ผู้เรียนที่ตระหนักถึงกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง ตระหนักถึงกลยุทธ์การเรียนรู้และตระหนักถึงความชอบในการเรียนรู้

ของตนเอง จะสามารถควบคุมความพยายามของตนเอง เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ (Chamot et al., 1999, 2-3)

ในประเทศไทยมีการวิจัยทดลองสอนกลยุทธ์การวางแผน การดำเนินการตามแผนและการประเมินผล ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่เป็นองค์ประกอบของวิธีสอนแบบโครงการ หรือการทำโครงการของนักเรียนนักศึกษาอยู่

บ้าง (ธีรพงศ์ แก่นอินทร์, 2545 ; นัยนา ฉางวางปราง, 2545) มีการทดลองสอนให้นักเรียนใช้ผังกราฟิกในการสรุปบทเรียน (ศรีจรรรยา บุญเลิศ, 2545) แต่ยังไม่มีการวิจัยที่แสดงให้เห็นว่าหากสอนกลยุทธ์การเรียนรู้ที่ประกอบด้วยกลยุทธ์การเรียนรู้หลาย ๆ กลยุทธ์ และดำเนินการสอนกลยุทธ์เหล่านั้นแบบตรงไปตรงมา (explicitly) ให้แก่นักศึกษาแล้วจะทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีเจตคติต่อการเรียนการสอน และมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน มากกว่า นักศึกษาที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบบรรยายซึ่งเป็นวิธีการสอนที่นิยมใช้กันอยู่ทั่วไปในระดับอุดมศึกษาหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ได้รับการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้กับการสอนด้วยวิธีสอนแบบบรรยาย
2. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนการสอนของนักศึกษาที่ได้รับการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้กับการสอนด้วยวิธีสอนแบบบรรยาย
3. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนักศึกษาที่ได้รับการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้กับการสอนด้วยวิธีสอนแบบบรรยาย

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ได้รับการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้สูงกว่าการสอนด้วยวิธีสอนแบบบรรยาย
2. เจตคติต่อการเรียนการสอนของนักศึกษาที่ได้รับการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้สูงกว่าการสอนด้วยวิธีสอนแบบบรรยาย
3. ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนักศึกษาที่ได้รับการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้สูงกว่าการสอนด้วยวิธีสอนแบบบรรยาย

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิชาเอกประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 48 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 24 คน และกลุ่มควบคุม 24 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- 1) การสอนกลยุทธ์การเรียนรู้
- 2) การสอนด้วยวิธีสอนแบบบรรยาย

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

- 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 2) เจตคติต่อการเรียนการสอน
- 3) ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน

4. เนื้อหาวิชา ได้แก่ เนื้อหาวิชา 266-219 การเล่นของเด็ก

คำนิยามศัพท์

1. กลยุทธ์การเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการเทคนิคหรือวิธีการที่ผู้เรียนสามารถใช้เพื่อช่วยในการเรียนรู้ ทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งประกอบด้วยกลยุทธ์ที่เกี่ยวกับการวางแผนหากลยุทธ์ การกำกับการดำเนินงานแปดกลยุทธ์ การแก้ปัญหาสองกลยุทธ์ และการประเมินผลห้ากลยุทธ์

2. การสอนกลยุทธ์การเรียนรู้ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่มีการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนควบคู่ไปกับการเรียนเนื้อหาวิชา ซึ่งจะนำเสนอแบบตรงไปตรงมา กล่าวคือ มีการบอกชื่อกลยุทธ์และเหตุผลในการใช้กลยุทธ์นั้น รวมทั้งจะเสนอแนะประเภทของงานที่กลยุทธ์นั้นสามารถช่วยผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การสอนด้วยวิธีสอนแบบบรรยาย หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่ผู้สอนเป็นผู้บอก หรืออธิบายความรู้แก่ผู้เรียน

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา 266-219 การเล่นของเด็ก ตามแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. เจตคติต่อการเรียนการสอน หมายถึง ความโน้มเอียงของความรู้สึกของนักศึกษาที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยต่อการเรียนการสอน

6. ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน หมายถึง

ความรู้สึกพึงพอใจต่อการปฏิบัติของนักศึกษาเองในระหว่างการเรียนการสอน การปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอน และสภาพบรรยากาศโดยทั่วไปของการเรียนการสอน

7. นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิชาเอกประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การเรียนรู้ที่สำคัญประการหนึ่งคือทฤษฎีอภิปัญญา (metacognition) ซึ่งผลงานวิจัยเกี่ยวกับอภิปัญญาสอดคล้องกับการศึกษากลยุทธ์การเรียนรู้ เพราะว่า ทั้งอภิปัญญาและกลยุทธ์การเรียนรู้ต่างก็เกี่ยวข้องกับกระบวนการควบคุม (control process) (TIP:Concepts, 2002, 1)

ความหมายและส่วนประกอบของอภิปัญญา

นักวิชาการหลายคนให้ความหมายของอภิปัญญาอย่างง่าย ๆ ว่าหมายถึง การคิดเกี่ยวกับการคิด (thinking about thinking) (ERIC Digest, 2003,1 ; Fisher, 1998,14; Hacker,2003, 2; Chamot et al.,1999,2)

Hacker (2003,10) ได้สรุปเกี่ยวกับความหมายของอภิปัญญาไว้อย่างชัดเจนมากที่สุดว่า ความหมายของอภิปัญญาอย่างน้อยที่สุดควรจะต้องประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับความรู้ กระบวนการ และสภาพของปัญญาและความรู้สึกของตนเอง และความสามารถในการกำกับและควบคุมความรู้ กระบวนการ และสภาพของปัญญาและความรู้สึกของตนเองอย่างมีสติและด้วยความรอบคอบ

อภิปัญญาประกอบด้วยสองส่วนคือ 1) ความรู้ทางอภิปัญญา (metacognitive knowledge) ซึ่งประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับตัวแปรด้านบุคคล (person variables) ความรู้เกี่ยวกับตัวแปรด้านงาน (task variables) และความรู้เกี่ยวกับตัวแปรด้านกลยุทธ์ (strategy variables) และ 2) ประสบการณ์ หรือการควบคุมทางอภิปัญญา (metacognitive experiences or regulation) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้กลยุทธ์ทางอภิปัญญา นักวิชาการกล่าวถึงกระบวนการที่เป็นกลยุทธ์ทางอภิปัญญาไว้คล้ายคลึงกัน (Livington,2003,1; Nisbet & Shucksmith,1986 quoted in Fisher, 1998, 15; Biggs & Moore,1993, 307; Hacker, 2003, 6; Chamot

et al.,1999,11) โดยสรุป กลยุทธ์ทางอภิปัญญา ประกอบด้วยกลยุทธ์หลัก คือ การวางแผน การกำกับการทำงาน และการประเมินผล

กลยุทธ์ทางอภิปัญญาและกลยุทธ์ทางปัญญา

กลยุทธ์ทางอภิปัญญาและกลยุทธ์ทางปัญญา มีความคล้ายคลึงกันมาก Flavell (1979) ยอมรับว่าความรู้ทางอภิปัญญาอาจจะไม่แตกต่างจากความรู้ทางปัญญา แต่ความแตกต่างอยู่ที่การใช้ความรู้นั้น ๆ

อภิปัญญาและเขาวัวปัญญา

นักวิชาการกลุ่มหนึ่ง (Borkowski et al., 1987; Sternberg,1984,1986a,1986b) เชื่อมโยงอภิปัญญาหรือความสามารถในการควบคุมกระบวนการทางปัญญาของบุคคล (การควบคุมตนเอง) เข้ากับเขาวัวปัญญา ในทฤษฎีเขาวัวปัญญา (triarchic theory of intelligence) ของ Sternberg (1984,1986a,1986b) เขาเรียกกระบวนการควบคุมทางปัญญาว่า "อภิมองค์ประกอบ" (metacomponents) อภิมองค์ประกอบเป็นกระบวนการจัดการ (executive processes) ที่ควบคุมองค์ประกอบทางปัญญาอื่น ๆ และรับข้อมูลย้อนกลับจากองค์ประกอบเหล่านั้น

การสอนกลยุทธ์ทางอภิปัญญาและกลยุทธ์ทางปัญญา

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า เราสามารถฝึกเด็กเล็ก ๆ ให้กำกับพฤติกรรมและการปฏิบัติงานของตนเองได้ และการฝึกดังกล่าวสามารถเพิ่มการควบคุมการใช้กลยุทธ์ของพวกเขา ยิ่งกว่านั้นหากสอนความตระหนักทางอภิปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการใช้กลยุทธ์ และหน้าที่ของกลยุทธ์ในขณะที่สอนกลยุทธ์แก่บุคคล บุคคลจะสามารถนำกลยุทธ์ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ได้ (Hacker,2003,16) วัตถุประสงค์ของการสอนกลยุทธ์ทางปัญญาก็เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนสามารถใช้กลยุทธ์ได้มากขึ้น พึ่งพาตนเองมากขึ้น (self-reliant) ยึดหยุ่นมากขึ้น ผลิตผลงานมากขึ้น (Scheid,1993 quoted in Livington,2003,2)

ประโยชน์ของการสอนกลยุทธ์ทางอภิปัญญาและกลยุทธ์ทางปัญญา

การสอนกลยุทธ์ทางอภิปัญญาและกลยุทธ์ทางปัญญาแก่ผู้เรียน จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ Fisher (1998,14-15) มีความเห็นว่า กลยุทธ์ทางอภิปัญญา สามารถเพิ่มความสามารถทางปัญญาแก่

ผู้เรียน Paris and Winograd (1990,15 quoted in Hacker, 2003,18) กล่าวว่า ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้มากขึ้นหากพวกเขาตระหนักเกี่ยวกับการคิดของเขา ขณะที่อ่าน เขียนและแก้ปัญหา ERIC Digest (2003,1) กล่าวไว้ว่า ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า เมื่อสอนกลยุทธ์ทางอภิปัญญาแก่ผู้เรียน ผู้เรียนจะเรียนรู้เพิ่มขึ้น ผลการวิจัยดังกล่าวเสนอแนะว่า การสอนกลยุทธ์ทางอภิปัญญาแก่ผู้เรียนโดยตรงน่าจะเกิดประโยชน์และการสอนกลยุทธ์ทางอภิปัญญาแก่ผู้เรียน ผู้เรียนจะค่อยๆพัฒนาการใช้กลยุทธ์เหล่านั้นไปเรื่อยๆ

แนวทางการสอน

Paris and Winograd (1990, 15 quoted in Hacker, 2003, 18) และ Livingston (2003,2) เสนอแนะว่า ผู้สอนสามารถส่งเสริมความตระหนักเกี่ยวกับอภิปัญญาได้โดยตรง โดยการบอกให้ผู้เรียนทราบกลยุทธ์การแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพ อภิปรายเกี่ยวกับลักษณะทางปัญญาในขณะที่คิด และลักษณะการตั้งใจของการคิดและให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ หรือฝึกการใช้กลยุทธ์ทางปัญญาและกลยุทธ์ทางอภิปัญญา รวมทั้งให้ประเมินผลลัพธ์ของการใช้กลยุทธ์เหล่านั้น

ERIC Digest (2003) เสนอกลยุทธ์การพัฒนาอภิปัญญาไว้ ดังนี้

1) ระบุสิ่งที่ตนเองรู้และสิ่งที่ตนเองไม่รู้ 2) พุดเกี่ยวกับการคิด 3) เขียนบันทึกประจำวันเกี่ยวกับการคิด 4) วางแผนและควบคุมตนเอง 5) อภิปรายเกี่ยวกับกระบวนการคิด 6) ประเมินตนเอง

กลยุทธ์การเรียนรู้

กลยุทธ์การเรียนรู้หมายถึงกระบวนการ เทคนิคหรือวิธีการที่ผู้เรียนสามารถใช้เพื่อช่วยในการเรียนรู้ (Chamot et al., 1999 , 2; TIP: Concepts, 2002) กลยุทธ์การเรียนรู้บางอย่างสามารถสังเกตได้ง่าย เช่น การจดบันทึก หรือการทำผังกราฟิก (Graphic Organizer) กลยุทธ์ส่วนใหญ่เป็นกระบวนการทางสมอง (mental process) ที่ไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง

รูปแบบการเรียนรู้ทางอภิปัญญากับกลยุทธ์การเรียนรู้

รูปแบบการเรียนรู้ทางอภิปัญญา (metacognitive model of learning) จัดกลยุทธ์การเรียนรู้ตามกระบวนการทางอภิปัญญา ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การ

กำกับกรดำเนินงาน การแก้ปัญหา และการประเมินผล การวิจัยเกี่ยวกับกลยุทธ์การเรียนรู้ในต่างประเทศพบว่า มีกลยุทธ์การเรียนรู้มากมายที่นักเรียนใช้ในการเรียนรู้ เฉพาะกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาพบว่ามีมากกว่าหนึ่งร้อย กลยุทธ์ (Chamot et al.,1999,11)

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยคัดเลือกกลยุทธ์การเรียนรู้ที่คาดว่าจะช่วยให้การเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จำนวน 21 กลยุทธ์ ดังนี้

1. กลยุทธ์การเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการวางแผน (planning strategies) ประกอบด้วย

- 1) กำหนดเป้าประสงค์ (set goals)
- 2) ควบคุมความสนใจ (directed attention)
- 3) กระตุ้นความรู้เดิม (activate background knowledge)
- 4) ทำนาย (predict)
- 5) กำหนดลำดับขั้นตอนการทำกิจกรรมการเรียนรู้ (organizational planning)
- 6) จัดการตนเอง (self-management)

2 กลยุทธ์การกำกับการเรียนรู้ (monitoring strategies) ประกอบด้วย

- 1) ถามตนเองว่าเข้าใจหรือไม่ หรือผลงานของตนถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ (ask if it makes sense)
- 2) เลือกประเด็นที่ควรสนใจ (selectively attend)
- 3) เปรียบเทียบกับประสบการณ์เดิม (personalize/contextualize)
- 4) จดบันทึก (take notes)
- 5) ใช้จินตภาพ (use imagery)
- 6) กระทำ/แสดง (manipulate/act out)
- 7) พุดให้กำลังใจตนเอง (talk yourself through it or self-talk)
- 8) ร่วมมือกัน (cooperate)

3. กลยุทธ์การแก้ปัญหา (problem-solving strategies) ประกอบด้วย

- 1) ตั้งคำถามเพื่อให้เกิดความชัดเจน (ask questions to clarify)
- 2) ใช้ทรัพยากรการเรียนรู้ (use resources)

4. กลยุทธ์การประเมินผล (evaluating strategies) ประกอบด้วย

- 1) ตรวจสอบผลการทำนายและการคาดเดา (verify predictions and guesses)
- 2) สรุป (summarize)
- 3) ตรวจสอบการบรรลุเป้าประสงค์ (check goals)
- 4) ประเมินตนเอง (evaluate yourself)
- 5) ประเมินการใช้กลยุทธ์ (evaluate your strategies)

แนวทางการสอน

การสอนกลยุทธ์การเรียนรู้มีขั้นตอนที่สำคัญดังนี้

1. การเตรียม

ขั้นเตรียมเป็นขั้นตอนการวางพื้นฐานสำหรับห้องเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้ ห้องเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางไม่สามารถจะเกิดได้เองตามธรรมชาติ ผู้สอนต้องริเริ่มให้เกิดขึ้น บุคคลที่เกี่ยวข้องต้องให้การสนับสนุน และทำให้ผู้เรียนยอมรับ ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างกิจกรรมที่ช่วยสร้างบรรยากาศของห้องเรียนที่เน้นผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง

1. สร้างความรับผิดชอบการเรียนรู้ สัญญาของห้องเรียน (classroom contract) และการใช้อุปมา การเรียนรู้ (learning analogies) เป็นตัวอย่างการเริ่มต้นสร้างความคาดหวังให้ผู้เรียนไปสู่การเรียนรู้อย่างอิสระ

2. สะท้อนการเรียนรู้ (learning reflective) เป็นการจัดกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักในกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง ให้ผู้เรียนสะท้อนเกี่ยวกับองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ เพื่อจะได้ตระหนักว่าต้องทำอะไรบ้างในการเรียนรู้

3. กำหนดจุดหมายการเรียนรู้ของตนเอง เป็นการทำให้ผู้เรียนทราบจุดหมายของกระบวนการเรียนรู้ เป็นการเพิ่มการมีส่วนร่วมของผู้เรียน กิจกรรมดังกล่าวทำให้ผู้เรียนได้สะท้อนถึงเหตุผลของการเรียนซึ่งอาจนำไปสู่การเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้ด้วย

4. ประเมินตนเอง การให้ผู้เรียนประเมินตนเองเป็นการเพิ่มการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของผู้เรียนและอาจนำไปสู่การเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้ได้ด้วย

ศึกษากลยุทธ์การเรียนรู้ที่ผู้เรียนใช้อยู่แล้ว

เป็นการช่วยให้ผู้เรียนตระหนักถึงกลยุทธ์ที่ตนเองและเพื่อนใช้ การดึงกลยุทธ์การเรียนรู้ที่ผู้เรียนใช้อยู่มาแสดงว่าผู้สอนยอมรับการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในกระบวนการเรียนรู้ผู้เรียนแต่ละคนจะมีกลยุทธ์การเรียนรู้ที่ตนเองชอบเป็นพิเศษอยู่ก่อน และจะรู้สึกพึงพอใจเมื่อความรู้เดิมของตนเองเป็นที่ยอมรับของห้องเรียน

กิจกรรมที่สามารถกระตุ้นความตระหนักเกี่ยวกับกลยุทธ์การเรียนรู้ มีดังนี้ 1) การอภิปรายเกี่ยวกับกลยุทธ์การเรียนรู้ร่วมกันทั้งชั้น 2) การอภิปรายกลุ่มย่อยและการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง 3) การคิดตั้ง ๆ

(think - alouds) 4) แบบสอบถาม 5) การจดบันทึก (diaries / dialogue journals)

2. การนำเสนอ

ต่อไปนี้เป็น แนวทางการนำเสนอกลยุทธ์การเรียนรู้แบบตรงไปตรงมา (explicitly)

1) ผู้สอนสาธิตการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ให้ชัดเจนที่สุดเท่าที่สามารถทำได้ โดยการอธิบายและเขียนกระบวนการของกลยุทธ์นั้นลงในกระดาษหรือเครื่องฉายข้ามศีรษะ 2) บอกชื่อกลยุทธ์ ขณะที่ผู้สอนสาธิตการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ควรบอกชื่อกลยุทธ์นั้น ๆ และควรเขียนชื่อกลยุทธ์ลงในกระดาษดำ หรือแผ่นโปสเตอร์ หรือบัตรคำ 3) อธิบายความสำคัญของกลยุทธ์เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักในคุณค่าของกลยุทธ์นั้น 4) บอกให้ผู้เรียนทราบว่าใช้กลยุทธ์เมื่อไร หรือในสถานการณ์ใด 5) ให้ผู้เรียนอธิบายประสบการณ์การใช้กลยุทธ์ที่ผู้สอนนำเสนอ ผู้เรียนส่วนหนึ่งอาจจะเคยใช้กลยุทธ์นั้นมาแล้ว การให้ผู้เรียนเล่าประสบการณ์การใช้กลยุทธ์นอกจากกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนแล้ว ยังช่วยยืนยันการใช้กลยุทธ์ที่ผู้สอนนำเสนอด้วย

3. การฝึกหัด

ต่อไปนี้เป็นแนวทางการส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้กลยุทธ์ในการเรียนรู้

1) บูรณาการการฝึกหัดใช้กลยุทธ์ในการเรียนปกติ 2) สนับสนุนให้ผู้เรียนฝึกหัดใช้กลยุทธ์ที่สอน 3) แนะนำผู้เรียนให้ใช้กลยุทธ์ 4) การส่งเสริมให้ผู้เรียนเลือกกลยุทธ์การเรียนรู้เอง 5) ไม่เน้นเฉพาะผลการเรียนรู้แต่เน้นกระบวนการเรียนรู้ด้วย

4. การประเมินผล

การประเมินตนเองทำให้ผู้เรียนสามารถควบคุมการเรียนรู้ของตนเองโดยการตัดสินใจว่ากลยุทธ์การเรียนรู้ใดมีประโยชน์และควรนำมาใช้ในการเรียนรู้ในโอกาสต่อไป และกลยุทธ์การเรียนรู้ใดไม่มีประโยชน์และไม่ควรนำมาใช้อีกต่อไป ขั้นตอนการประเมินผลจึงเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการพัฒนาความสามารถในการควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง

การระดมความคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์การเรียนรู้ การอภิปรายกลุ่มย่อย การสัมภาษณ์ การใช้แบบตรวจสอบรายการการใช้แบบสอบถาม และการเขียนบันทึกเป็นเทคนิคที่สามารถนำมาใช้เพื่อช่วยผู้เรียนในการ

ประเมินการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้

5. การประยุกต์ใช้

การประยุกต์ใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ในสถาน-
การณ์ใหม่เป็นองค์ประกอบสำคัญของการเรียนกลยุทธ์
การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

แนวทางการสอนการประยุกต์ใช้กลยุทธ์การ
เรียนรู้โดยทั่วไป มีดังนี้

1) ผู้สอนบอกให้ผู้เรียนทราบว่ากลยุทธ์การ
เรียนรู้ใดสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในวิชาใดได้บ้าง 2) ให้
ผู้เรียนรายงานผลการนำกลยุทธ์ไปประยุกต์ใช้ 3) ผู้เรียน
นำกลยุทธ์การเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้เอง

ผู้สอนควรจัดกิจกรรมการส่งเสริมการประยุกต์
ใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ โดยการบูรณาการเข้ากับการสอน
ปกติ

**ผลของการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้ต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน เจตคติและความพึงพอใจต่อการเรียน
การสอน**

กลยุทธ์การเรียนรู้ คือ กระบวนการ เทคนิคหรือ
วิธีการที่ผู้เรียนสามารถใช้เพื่อช่วยในการเรียนรู้ การสอน
กลยุทธ์การเรียนรู้จึงน่าจะส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน เจตคติต่อการเรียนการสอนและความพึง
พอใจต่อการเรียนการสอนสูงกว่าผู้เรียนที่ไม่ได้รับการ
สอนกลยุทธ์การเรียนรู้

Thompson and Rubin (1996, quoted in
Chamot et al., 1999, 169-170) ศึกษาพบว่า นักศึกษา
ชั้นปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้มีคะแนน
ความเข้าใจในการชมวิดิทัศน์สูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการ
สอนกลยุทธ์การเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Carrell, Pharis and Liberto (1989) ศึกษา
พบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนกลยุทธ์
การเรียนรู้มีคะแนนความเข้าใจในการอ่านซึ่งวัดจากการ
ตอบคำถามแบบปลายเปิดสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติ สำหรับคะแนนความเข้าใจในการอ่าน
ซึ่งวัดจากคำถามแบบเลือกตอบของกลุ่มทดลองและกลุ่ม
ควบคุมไม่แตกต่างกัน

Dadour and Robbins (1996 quoted in
Chamot et al., 1999, 171) ศึกษาพบว่า นักศึกษา
กลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้มีคะแนน
ทักษะการพูดภาษาอังกฤษสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติ

นัยนา ฉางวางปราง (2545) ทดลองสอนกลยุทธ์
การวางแผน การดำเนินการตามแผน และการประเมิน
ผลซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่ใช้ในการทำกิจกรรมโครงการงาน
วิทยาศาสตร์แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า
นักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา
วิทยาศาสตร์และเจตคติต่อวิทยาศาสตร์สูงกว่ากลุ่ม
ควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ศรีจรรยา บุญเลิศ (2545) ทดลองสอนการใช้
ผังกราฟิก ในการสรุปบทเรียนแก่นักเรียนชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 6 พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองซึ่งได้รับการสอน
การใช้ผังกราฟิกในการสรุปบทเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ธีรพงศ์ แก่นอินทร์ (2545) ได้ทดลองสอน
กลยุทธ์การวางแผน การดำเนินการตามแผน และการ
ประเมินผล ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่ใช้ในการสอนด้วยวิธีสอน
แบบโครงการแก่นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 พบ
ว่า นักศึกษามีเจตคติต่อการเรียนการสอนโดยรวมใน
ระดับเห็นด้วย มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนใน
ระดับมาก และนักศึกษาทุกคนได้ผลการเรียนในระดับ
ดีมาก

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้กล่าวมา
แล้วจะเห็นว่า การสอนกลยุทธ์การเรียนรู้แก่ผู้เรียนช่วย
ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีกลยุทธ์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนและมีเจตคติต่อการเรียนการสอนสูงกว่ากลุ่มที่ไม่
ได้รับการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้ รวมทั้งมีความพึงพอใจ
ต่อการเรียนการสอนในระดับมาก การวิจัยครั้งนี้จึงมี
สมมติฐานว่า นักศึกษาที่ได้รับการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้
มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีเจตคติต่อการเรียนการสอน
และมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนสูงกว่านัก
ศึกษาที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบบรรยาย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง

1. แบบวิจัย

การวิจัยเชิงทดลองในครั้งนี้ ได้ใช้แบบวิจัย
แบบที่มีกลุ่มควบคุมและมีการทดสอบหลังการทดลอง
อย่างเดียว (the posttest - only control group
design) ดังนี้

R X O1
 R ~ O2
 เมื่อ R หมายถึง การจัดกลุ่มตัวอย่างเข้า
 กลุ่มแบบสุ่ม
 X หมายถึง การสอนกลยุทธ์การเรียนรู้แก่กลุ่มทดลอง
 ~ หมายถึง การสอนด้วยวิธีสอนแบบ
 บรรยายแก่กลุ่มควบคุม
 O หมายถึง การทดสอบภายหลังสิ้นสุดการทดลอง

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้จากการเลือกแบบเจาะจง เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 วิชาเอกประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 48 คน โดยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 24 คน ดังนี้

1. สุ่มกลุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่มสองกลุ่มแบบสุ่มกลุ่มละ 24 คน

2. สุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มทดลอง และอีกกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุม

กลุ่มทดลองได้รับการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้ควบคู่กับการเรียนเนื้อหา

กลุ่มควบคุมได้รับการสอนเนื้อหาด้วยวิธีสอนแบบบรรยาย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการเล่นของเด็ก

2. แบบวัดเจตคติต่อการเรียนการสอน

3. แบบวัดความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน

ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการเล่นของเด็ก มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1.1 วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา ประมวลการสอนและตำราที่ใช้สอนวิชาการเล่นของเด็ก

1.2 กำหนดสัดส่วนคะแนนของเนื้อหา

วิชาแต่ละเรื่อง

1.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบเลือกตอบห้าตัวเลือก จำนวน 100 ข้อ

1.4 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสามคน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ภาษาที่ใช้ ความเหมาะสมของตัวเลือกและประเด็นที่ควรแก้ไขปรับปรุง

1.5 ปรับปรุงแบบทดสอบตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

1.6 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการเล่นของเด็ก จำนวน 35 คน นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (reliability) ของแบบทดสอบ ตามสูตร K-R 20 ได้ค่าความเที่ยง .9530

2. แบบวัดเจตคติต่อการเรียนการสอน

แบบวัดเจตคติต่อการเรียนการสอนเป็นแบบวัดที่นำมาจากการวิจัยเรื่องรูปแบบการเรียนการสอน นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางซึ่งผู้วิจัยร่วมกับคณะนักวิจัยที่ทำวิจัยเรื่องดังกล่าวเป็นผู้สร้างขึ้น มีค่าความเที่ยง (ค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา ของ Cronbach) .8287

3. แบบวัดความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน

แบบวัดความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน เป็นแบบวัดที่นำมาจากการวิจัยเรื่องรูปแบบการเรียนการสอนนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเช่นเดียวกัน มีค่าความเที่ยง (ค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา ของ Cronbach) .8301

4. วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยเป็นผู้สอนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลองสอนกลยุทธ์การเรียนรู้ควบคู่ไปกับการเรียนเนื้อหาวิชา สำหรับกลุ่มควบคุมสอนเนื้อหาวิชาด้วยวิธีสอนแบบบรรยาย โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1 ระยะเวลาและวันที่ทำการสอน

ในการสอนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมใช้เวลาในการสอนสัปดาห์ละสองคาบติดต่อกัน เป็นระยะเวลา 100 นาที โดยกลุ่มทดลองสอนในวันอังคารเวลา 10.00 - 11.50 น. พักครึ่ง 10 นาที สำหรับกลุ่มควบคุมสอนในวันพุธ เวลา 08.00 - 09.50 น. พัก

ครึ่ง 10 นาที เช่นเดียวกัน ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมใช้เวลาสอนทั้งหมดแปดครั้ง โดยทดลองสอนเฉพาะเนื้อหาในภาคความรู้

4.2 กิจกรรมการเรียนการสอน

4.2.1 กิจกรรมการเรียนการสอนที่สำคัญของกลุ่มทดลอง มีดังนี้

1) เตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนเข้าใจบทบาทของผู้สอนและผู้เรียนในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดทำสัญญาการเรียน (learning contract) วางแผนการเรียนรู้ ทำความเข้าใจกลยุทธ์การเรียนรู้ที่จำเป็นต้องใช้ รวมทั้งฝึกใช้กลยุทธ์การเรียนรู้บางกลยุทธ์

2) เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ครบทั้งสี่กลุ่มกลยุทธ์คือ กลยุทธ์ที่เกี่ยวกับการวางแผน การกำกับดำเนินการ การแก้ไขปัญหา และการประเมินผล จึงได้แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยตามความสมัครใจ จำนวนห้ากลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน เพื่อศึกษาเนื้อหาวิชาตามที่กำหนดไว้ในประมวลการสอนและนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าต่อชั้นเรียน

3) ผู้เรียนแต่ละกลุ่มจะใช้กลยุทธ์ที่เรียนรู้ทั้งหมดเพื่อศึกษาเนื้อหาวิชาและนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าโดยแต่ละกลุ่มจะนำผลการศึกษาค้นคว้าที่กลุ่มรับผิดชอบรวมทั้งวิธีการที่นำเสนอต่อชั้นเรียนมาปรึกษากับอาจารย์ผู้สอนก่อนทุกครั้ง

4) ก่อนที่กลุ่มย่อยจะนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าต่อชั้นเรียน อาจารย์ผู้สอนจะทบทวน กลยุทธ์การเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ผู้เรียนควรจะใช้ก่อนทุกครั้ง

5) ขณะที่กลุ่มย่อยนำเสนอเนื้อหาวิชา ผู้นำเสนอจะใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ ที่ควรจะใช้ และจะกระตุ้นให้เพื่อนร่วมชั้นใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องด้วย สำหรับเพื่อนร่วมชั้นจะใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อเรียนรู้เนื้อหาวิชาที่แต่ละกลุ่มนำเสนอ

6) เมื่อสิ้นสุดการนำเสนอในแต่ละครั้ง ผู้สอนจะให้ผู้เรียนประเมินผลการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้เป็นรายบุคคลทุกครั้ง

7) เมื่อเสร็จสิ้นการนำเสนอของกลุ่มย่อยกลุ่มที่ห้า ผู้วิจัยให้นักศึกษาประเมินผลการสอนโดยรวม โดยให้ตอบคำถามปลายเปิดว่าการเรียนการสอน

ที่ผ่านมามีข้อดี ข้อเสียอะไรบ้าง นักศึกษาได้ใช้กลยุทธ์อะไรบ้าง เพื่อจะได้นำผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอนในส่วนที่เหลือ

4.2.2 กิจกรรมการเรียนการสอนที่สำคัญของกลุ่มควบคุม มีดังนี้

1) ผู้สอนนำเสนอประมวลการสอนชี้แจงรายละเอียดและมอบหมายงานแก่ผู้เรียน

2) ผู้สอนบรรยายเนื้อหาวิชาและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามก่อนจบการสอนแต่ละครั้ง

4.3 การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เจตคติต่อการเรียนการสอน และความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน

เมื่อสิ้นสุดการทดลองสอน ผู้วิจัยได้ให้กลุ่มตัวอย่างทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตอบแบบวัดเจตคติ แบบวัดความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการวิจัย

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามสมมติฐานข้อที่ 1 ซึ่งกล่าวว่า "ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ได้รับการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้สูงกว่าการสอนด้วยวิธีสอนแบบบรรยาย" ปรากฏผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าการทดสอบที (t - test) ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ได้รับการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้และนักศึกษานักศึกษาที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบบรรยาย

กลุ่มนักศึกษา	\bar{X}	S.D	t
ได้รับการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้	56.58	5.71	2.061*
ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบบรรยาย	53.17	5.78	

*P < .05

จากตาราง 1 พบว่า ค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ได้รับการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้สูงกว่านักศึกษาที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบบรรยายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1

2. การเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนการสอน

การเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนการสอนตามสมมติฐานข้อที่ 2 ซึ่งกล่าวว่า "เจตคติต่อการเรียนการสอนของนักศึกษาที่ได้รับการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้สูงกว่าการสอนด้วยวิธีสอนแบบบรรยาย" ปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และค่าการทดสอบที (t - test) ของคะแนนเจตคติต่อการเรียนการสอนของนักศึกษาที่ได้รับการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้และนักศึกษาที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบบรรยาย

กลุ่มนักศึกษา	\bar{X}	S.D	t
ได้รับการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้	36.71	3.64	2.719**
ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบบรรยาย	34.17	2.78	

**P < .01

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนเจตคติต่อการเรียนการสอนของนักศึกษาที่ได้รับการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้สูงกว่านักศึกษาที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบบรรยาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 2

3. การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน

การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนตามสมมติฐานข้อที่ 3 ซึ่งกล่าวว่า "ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนักศึกษาที่ได้รับการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้สูงกว่าการสอนด้วยวิธีสอนแบบ

บรรยาย" ปรากฏผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และค่าการทดสอบที (t - test) ของคะแนนความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนักศึกษาที่ได้รับการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้และนักศึกษาที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบบรรยาย

กลุ่มนักศึกษา	\bar{X}	S.D	t
ได้รับการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้	46.38	5.09	4.973***
ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบบรรยาย	37.75	6.80	

***P < .001

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนักศึกษาที่ได้รับการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้สูงกว่านักศึกษาที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบบรรยายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสนับสนุนสมมติฐาน ข้อที่ 3

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติ และความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนักศึกษาที่ได้รับการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้กับนักศึกษาที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบบรรยาย ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานเพื่อทดสอบ จึงอภิปรายผลการทดลองตามลำดับสมมติฐานดังต่อไปนี้

1. สมมติฐานที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ได้รับการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้สูงกว่าการสอนด้วยวิธีสอนแบบบรรยาย

จากผลการทดลองพบว่า ค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ได้รับการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้สูงกว่านักศึกษาที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบบรรยายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าการ

สอนกลยุทธ์การเรียนรู้ควบคู่ไปกับการสอนเนื้อหา ทำให้นักศึกษาเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้มากกว่า การสอนด้วยวิธีสอนแบบบรรยาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Thomson and Rubin (1996) Carrell, Pharis and Liberto (1989) Dadour and Robbins (1996) นัยนา ฉางวางปราง (2545) และศรีจรรยา บุญเลิศ (2545) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้คงเป็นเพราะว่านักศึกษากลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้ควบคู่ไปกับการเรียนเนื้อหาวิชาได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากกว่านักศึกษากลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบบรรยาย กล่าวคือนักศึกษากลุ่มทดลองได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้ เริ่มตั้งแต่การกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ กำกับ การเรียนรู้ของตนเอง แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะทำกิจกรรม การเรียนรู้ และประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง นั่นคือนักศึกษากลุ่มทดลองมีส่วนร่วมอย่างมากในทุกขั้นตอนของการเรียนการสอน ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจึงเป็นไปตามคำกล่าวของ ทิศนา ขัมมณี (2542, 5) ที่ว่าหากผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นมากผู้เรียน ก็จะเป็นผู้มีบทบาทในการเรียนรู้มากและควรจะมีการเรียนรู้ที่ดีตามมา ประกอบกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรม การเรียนการสอนเป็นลักษณะสำคัญประการหนึ่งของการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ (Borich, 1988, 308-312) นอกจากนี้หากพิจารณาความหลากหลายของกิจกรรมการเรียนการสอนของนักศึกษาทั้งสองกลุ่ม จะพบว่ากิจกรรมการเรียนการสอนของนักศึกษากลุ่มทดลอง มีความหลากหลายมาก เช่น นักศึกษาต้องศึกษาความรู้จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ด้วยตนเอง นำผลการศึกษามาอภิปรายร่วมกันในกลุ่ม นำผลการอภิปรายกลุ่มย่อย เสนอต่อเพื่อนร่วมชั้น มีการกระตุ้นความรู้เดิมของตนเอง และของเพื่อนร่วมชั้น ทำนายเนื้อหาสาระที่เพื่อนกำลัง เสนอหรือที่กำลังศึกษา ตรวจสอบความเข้าใจของตนเอง ถามคำถามเมื่อไม่เข้าใจสาระสำคัญ และจดบันทึก สาระสำคัญของการเรียนรู้ ในขณะที่กิจกรรมการเรียน การสอนของนักศึกษากลุ่มควบคุมจะเน้นการฟังคำ บรรยายและจดบันทึกสาระสำคัญเป็นส่วนใหญ่ ด้วยความ หลากหลายของกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มทดลอง

จึงน่าจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักศึกษากลุ่มทดลองมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุม เพราะว่า ความหลากหลายของกิจกรรมการเรียนการสอนเป็น ลักษณะสำคัญอีกประการหนึ่งของการเรียนการสอนที่มี ประสิทธิภาพ (Borich, 1988, 300 - 304)

เหตุผลอีกประการหนึ่งคือนักศึกษากลุ่มทดลอง ที่ได้รับการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้ได้รับการพัฒนาความ สามารถทางอภิปัญญา ทั้งในด้านการวางแผน การ กำกับการดำเนินงาน การแก้ปัญหา และการประเมินผล รวมทั้งได้รับการสอนกลยุทธ์ทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับ ความสามารถทางอภิปัญญาทั้งสี่ด้านดังกล่าวด้วยผลการ พัฒนาทั้งทางอภิปัญญาและทางปัญญาจึงส่งผลให้นัก ศึกษาประสบความสำเร็จในการเรียนรู้มากกว่านักศึกษากลุ่มควบคุม ซึ่งเป็นไปตามที่ Fisher (1998, 14) ได้ กล่าวไว้ว่า เราสามารถสอนแม้แต่เด็กเล็ก ๆ ให้พัฒนา กลยุทธ์ทางอภิปัญญาบางประการที่ทำให้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ และ Livingston (2003, 2) กล่าวว่า บุคคลที่มีความสามารถทางอภิปัญญามากกว่า มีแนวโน้มว่าจะประสบความสำเร็จในการทำกิจกรรมทางปัญญา มากกว่าคนที่มีความสามารถทางอภิปัญญาน้อยกว่า Scheid (1993, quoted in Livingston, 2003, 2) กล่าว ว่า การสอนกลยุทธ์ทางปัญญาเป็นแนวการสอนที่เน้น การพัฒนาทักษะการคิด และกระบวนการคิดเพื่อเพิ่ม คุณภาพการเรียนรู้ Chamot et al. (1999, 38) กล่าวว่า การเรียนกลยุทธ์การเรียนรู้จะช่วยให้ผู้เรียนกลายเป็นผู้ เรียนที่มีประสิทธิภาพในการเรียนรู้ทุกประเภท รวมทั้ง ERIC Digest (2003, 1) กล่าวไว้ว่า ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า เมื่อสอนกลยุทธ์ทางอภิปัญญาแก่ผู้เรียน ผู้ เรียนจะเรียนรู้เพิ่มขึ้น ผลการวิจัยดังกล่าวเสนอแนะว่า การสอนกลยุทธ์ทางอภิปัญญาแก่ผู้เรียนโดยตรงน่าจะ เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน ผลการวิจัยนี้จึงสนับสนุนคุณค่า ของการสอนกลยุทธ์อภิปัญญาและกลยุทธ์ทางปัญญา แก่ผู้เรียนโดยตรง

2. สมมติฐานข้อที่ 2 เจตคติต่อการเรียนการสอน ของนักศึกษาที่ได้รับการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้สูงกว่า การสอนด้วยวิธีสอนแบบบรรยาย

จากผลการทดลองพบว่า คำมีซิมิเลขคณิต ของคะแนนเจตคติต่อการเรียนการสอนของนักศึกษาที่ ได้รับการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้สูงกว่านักศึกษาที่ได้รับ

การสอนด้วยวิธีสอนแบบบรรยายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า การสอนกลยุทธ์การเรียนรู้ควบคู่ไปกับการเรียนเนื้อหาวิชาทำให้นักศึกษามีเจตคติต่อการเรียนการสอน ดีกว่าการสอนด้วยวิธีสอนแบบบรรยาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนัยนา ฉางวางปราง (2545) ที่พบว่า เจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง ที่ได้รับการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับผลการประเมินที่ผู้วิจัย ให้นักศึกษากลุ่มทดลองประเมินผลการเรียนการสอน ในระหว่างการทดลอง ที่พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ชอบ และเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนแบบนี้ ดังตัวอย่างผลการประเมินของนักศึกษาคนหนึ่ง ต่อไปนี้

"ดิฉันรู้สึกดี สนุกกับการได้เรียนโดยวิธีนี้ เพราะ ทำให้ดิฉันได้แสดงความคิดเห็นของตัวเอง ได้พัฒนาสมองตัวเอง รู้จักคิด และมีข้อสงสัยอะไรได้ถาม กับความรู้สึกรักแรก ๆ ที่มาเรียนแบบให้เรียนรู้ด้วยตนเอง ไม่ต้องจดตามทีอาจารย์บอก รู้สึกไม่ชอบ อาจเป็นเพราะเคยเรียนมาแบบอาจารย์บอกจดมาตลอด ดิฉันมีความคิดเห็นว่าวิธีนี้ควรจะใช้ตั้งแต่เด็ก เพราะจะทำให้เคยชิน" ด้วยความรู้สึกในลักษณะดังกล่าวของนักศึกษาส่วนใหญ่จึงทำให้เจตคติต่อการเรียนการสอนของนักศึกษากลุ่มทดลองสูงกว่านักศึกษากลุ่มควบคุม ที่เป็นเช่นนี้คงเป็นเพราะว่าการจัดการเรียนการสอนกลุ่มทดลองสอดคล้องกับวิธีการสร้างและพัฒนาเจตคติที่ดีต่อการเรียนที่ กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528, 233) ได้อธิบายไว้คือ ให้จัดประสบการณ์ที่นำความพอใจ นำความสนุกสนานมาให้แก่ผู้เรียน

3. สมมติฐานข้อที่ 3 ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนักศึกษาที่ได้รับการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้สูงกว่าการสอนด้วยวิธีสอนแบบบรรยาย

จากผลการทดลองพบว่า ค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนักศึกษาที่ได้รับการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้สูงกว่านักศึกษาที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบบรรยายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จึงสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้ควบคู่ไปกับการเรียนเนื้อหาวิชาทำให้นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนมากกว่าการสอนด้วยวิธีสอนแบบบรรยาย ที่

เป็นเช่นนี้คงเป็นเพราะว่ากิจกรรมการเรียนการสอนของกลุ่มทดลอง มีความหลากหลายและให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมอย่างมาในการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ Chickering และ Gamson (อ้างถึงใน ھرรรษา นิลวิเชียร, 2545, 63) ที่ว่า นักศึกษาชอบกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมากกว่าการเรียนโดยการฟังคำบรรยาย นักศึกษาควรได้อ่าน เขียน อภิปราย แก้ปัญหา ฝึกคิดขั้นสูง

กล่าวโดยสรุป การสอนกลยุทธ์การเรียนรู้ควบคู่ไปกับการเรียนเนื้อหาวิชาส่งผลให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีเจตคติต่อการเรียนการสอน และมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนมากกว่าการสอนด้วยวิธีสอนแบบบรรยาย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการประยุกต์ใช้

จากผลการวิจัยพบว่านักศึกษาที่ได้รับการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้ควบคู่ไปกับการเรียนเนื้อหาวิชา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีเจตคติต่อการเรียนการสอน และมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนมากกว่านักศึกษาที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบบรรยาย ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาจึงควรส่งเสริม และสนับสนุนให้อาจารย์ได้วิเคราะห์กลยุทธ์การเรียนรู้ต่างๆ ที่มีอยู่เพื่อพิจารณาว่า มีกลยุทธ์การเรียนรู้ใดบ้างที่สามารถช่วยนักศึกษาให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพจากนั้นจึงนำกลยุทธ์เหล่านั้นมาสอนควบคู่ไปกับการเรียนเนื้อหาวิชา เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติและความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนักศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. เป้าประสงค์ประการหนึ่งของการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้คือ เพื่อช่วยเหลือผู้เรียนให้พัฒนาความตระหนักเกี่ยวกับอภิปัญญาของตนเอง อันจะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถควบคุมการเรียนรู้ของตนเองให้บรรลุเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนั้นจึงควรทดลองสอนกลยุทธ์การเรียนรู้ให้กับนักศึกษาโดยใช้ระยะเวลาประมาณหนึ่งปีการศึกษา เพื่อเปรียบเทียบทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง (self-directed learning skills) ของนักศึกษากลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

2. ควรทดลองสอนกลยุทธ์การเรียนรู้แก่นักศึกษา

ชั้นปีที่ 2-4

3. ควรทดลองสอนกลยุทธ์การเรียนรู้แก่นักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับช่วงชั้นต่างๆ ในวิชาต่างๆ

เอกสารอ้างอิง

- กมลรัตน์ หล้าสูงวงศ์. (2528). **จิตวิทยาการศึกษาฉบับปรับปรุงใหม่**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ทศนา แชมมณี. (2542). การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โมเดล ซิปปา. **วารสารวิชาการ**, 2(5), 5.
- ธีรพงศ์ แก่นอินทร์. (2545). ผลของวิธีสอนแบบโครงการต่อเจตคติ ความพึงพอใจ คุณลักษณะอื่นและระดับผลการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. **วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์**, 8(1), 34-45.
- นัยนา ฉางวางปร่าง. (2545). **ผลของกิจกรรมโครงการวิทยาศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ศรียรรยา บุญเลิศ. (2545). **ผลของการสรุปทบทวนโดยใช้ผังกราฟิกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- หรรษา นิลวิเชียร. (2545). เทคนิคการสอนแบบบรรยายโดยใช้กลุ่มร่วมมือ. **วารสารศึกษาศาสตร์**, 14(1), 62-66.
- Biggs, John B and Moore, Phillip J. (1993). **Process of Learning**. (3th.ed.). Sydney : Prentice Hall.

- Borich,Gary,D.(1988). **Effective Teaching Methods**. New York : Macmillan.
- Borkowski,J.,Carr,M.,and Pressely,M. (1987). Spontaneous strategy use : Perspective from metacognitive theory. **Intelligence**, 11, 61 – 75.
- Carrell,P.L.,Pharis,B.G.,& Liberto,J.C. (1989). Metacognitive strategy training for ESL reading. **TESOL Quarterly**, 23(4), 647 – 678.
- Chamot et al., (1999). **The Learning Strategies Handbook**. New York : Longman.
- ERIC Digest. (2003). Developing Metacognition. (Online). Available : <http://www.ed.gov/databases/ERIC-Digests/ed 327218.html>. Accessed [October 1, 2003].
- Fisher, Robert., (1998). **Teaching Thinking**. London : Cassell.
- Hacker, Douglas J. (2003). Metacognition:Definitions and Empirical Foundation. (Online). Available : <http://www.psyc.memphis.edu/trg/meta.htm>. Accessed [October 1, 2003].
- Livington, Jannifer A. (2003). Metacognition : An Overview. (Online). Available : <http://www.gse.buffalo.edu/fas/shuell/cep564/Metacog.htm>. Accessed [October 1, 2003].
- Sternberg,R.J. (1984). What should intelligence tests test ? Implications for a triarchic theory of intelligence for intelligence testing. **Educational Researcher**, 13 (1), 5 – 15.
- _____. (1986a). Inside intelligence. **American Scientist**, 74, 137 – 143.
- _____. (1986b). **Intelligence Applied**. New York : Harcourt Brace Jovanovich, Publishers. TIP : Concepts. (2002). Learning Strategies. (Online). Available : <http://tip.psychology.org/strategy.html>. Accessed [December 9, 2002].